

2011-12-21

Dnr 43-2011:1667

Falu kommun

info@falun.se

Rektorn vid Hosjöskolan

anette.m.blomqvist@falun.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn av Hosjöskolan
i Falun

Tillsyn av Hosjöskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1-6

Helhetsbedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Falu kommun under hösten 2011 och våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Hosjöskolan besöktes av Skolinspektionen den 8-9 november 2011.

Vid Hosjöskolan bedrivs en verksamhet som ger eleverna goda förutsättningar att nå målen för utbildningen. Kunskapsresultaten är med få undantag goda och det värdegrundsarbetet som skolan bedriver ger också goda resultat. I Skolinspektionens elevenkät, intervjuer med elever och inspektörernas observationer i verksamheten, framkommer att skolan utgör en trygg lärandemiljö där eleverna trivs.

Personalen vid skolan har ett omfattande samarbete för att ge eleverna stimulans och möjligheter att nå kunskapskrav och sociala mål. Elever och vårdnadshavare informeras om målen för utbildningen. Dock ses brister i skolans arbete med skriftliga omdömen i vilka elevens kunskapsutveckling i respektive ämne ska beskrivas i förhållande till nationella mål och kunskapskrav. Skolan har väl fungerande rutiner för att identifiera och åtgärda behov av särskilt stöd. Ett inkluderande förhållningssätt finns bland personalen och de försöker på olika sätt anpassa ordinarie undervisning, innan beslut om särskilt stöd tas. Skolans rektor har god insikt i nationella mål och leder målmedvetet personalen, för att omsätta målen i undervisningen. Genom regelbundna besök har rektorn kännedom om vad som händer i klassrum och fritidsutrymmen. Rektor har ingen utsedd ledningsgrupp men ser elevhälsoteamet med specialpedagog och speciallärare som en viktig grupp för skolans utveckling. Emellertid ses brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Det finns inga beskrivna rutiner för vad, när och hur olika nationella mål och kunskapskrav, på en övergripande nivå, ska följas upp och utvärderas.

Skolan har organiserat undervisningen i åldershomogena klasser vilka i flertalet ämnen undervisas av en klasslärare. Detta är ett medvetet val utifrån att eleverna ska möta så få lärare som möjligt. I några fall undervisar klasslärarna i ämnen som de inte har utbildning för. Skolan behöver därför i högre grad anpassa organisationen så att eleverna undervisas av lärare med rätt utbildning.

År 2005 inspekterade Skolverket Hosjöskolan och uppmärksammade då ett antal områden som behövde åtgärdas. Hosjöskolan har under de sex år som gått sedan inspektionen vidtagit en rad insatser för att rätta till svagheter och brister. Flertalet av de områden som uppmärksammades vid inspektionen 2005 har åtgärdats.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Hosjöskolan i Falun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken *Skäl för beslut*.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Falu kommun att senast den **21 mars 2012** avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Bedömning och betygssättning

De skriftliga omdömena i den individuella utvecklingsplanen beskriver inte i vissa ämnen elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning.

I detta ingår att:

- säkerställa att bedömningarna i de skriftliga omdömena, om elevens kunskapsutveckling i alla ämnen, har en tydlig koppling till de nationella kunskapskraven (10 kap. 13 § skollagen)

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektor ansvarar inte för att det bedrivs ett systematiskt och dokumenterat kvalitetsarbete som består av planering, uppföljning och utveckling av utbildningen i förhållande till nationella mål.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

- säkerställa att det systematiska kvalitetsarbetet med planering, uppföljning och utveckling av verksamheten utgår från de nationella målen (4 kap. 5 § skollagen, Lgr 11 2.8 Rektors ansvar)
- säkerställa att det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras (4 kap. 6 § skollagen)
- säkerställa att det systematiska kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever samt att elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet (4 kap. 4 § andra stycket skollagen)

Personalkompetens

All personal har inte utbildning i de ämnen de undervisar i.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med personalkompetens.

I detta ingår att:

- säkerställa att lärarna har utbildning för den undervisning de ska bedriva (2 kap. 13 § skollagen)

Skäl för beslut

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Tre gånger per läsår ska skolorna i Falun redovisa elevernas måluppfyllelse i alla ämnen till skolförvaltningen i kommunen. I Hosjöskolans senaste rapport från oktober 2011 anges att med få undantag når eleverna de kunskapskrav, som minst ska nås, i alla ämnen. I redovisningen bedömer skolan dock att resultaten i svenska behöver förbättras. Av de elever som bedömts inte nå måluppfyllelse i svenska (ca 6 procent) är flertalet pojkar. I de nationella proven för årskurs 5 år 2011 når 93 procent målen för proven i engelska och matematik, 95 procent i svenska och 100 procent i svenska som andraspråk. I de nat-

ionella proven för årskurs 3 når 86 procent målen för provet i svenska, 100 procent i svenska som andraspråk och 93 procent i matematik.

Resultat av värdegrundsarbetet

I Skolinspektionens enkäter, samtal och intervjuer med eleverna samt observationer i klassrum och på skolgårdar framkommer att skolan utgör en trygg miljö där kränkningar sällan förekommer. Personalen arbetar förebyggande på olika sätt och ingriper snabbt om konflikter uppstår. Skolan har i sin Plan mot diskriminering och kränkande behandling, väl utarbetade rutiner för förebyggande åtgärder och akuta situationer. I skolans uppdrag att aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktiska vardaglig handling, ses många goda exempel. Under lektioner, i korridorer och på skolgården visar eleverna en vilja att samarbeta och respektera olikheter. En anda av att "alla får vara med" är påtaglig. I flera olika projekt arbetar skolan med respekt och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv. Resultat av detta arbete framkommer i många kreativa elevarbeten och elevers uttalanden.

Föreläggande:

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning

Bedömning:

De skriftliga omdömena i den individuella utvecklingsplanen beskriver inte i vissa ämnen elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.

Motivering:

Enligt skollagen och läroplanen ska eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande informeras om elevens skolsituation och kunskapsutveckling. Skolan ska i skriftliga omdömen i alla ämnen redovisa hur eleven utvecklats i förhållande till kunskapskraven. Vid genomgång av skolans senast formulerade skriftliga omdömen framgår stora skillnader. Flera beskriver tydligt elevens kunskapsutveckling i förhållande till de kunskapskrav som finns för respektive ämne. I vissa omdömen räknar dock läraren endast upp vad klassen arbetat med under gångna terminen. I andra omdömen kommenteras elevens arbetsinsats utan att relatera den till mål eller kunskapskrav. Även personliga omdömen av typen

2011-12-21

5 (7)

Dnr 43-2011:1667

”du får kämpa för dina kunskaper och det gör du bra” förekommer. För att kunna ge en tydlig och relevant information om elevens kunskapsutveckling i alla ämnen, i förhållande till kunskapskraven, behöver skolan utveckla arbetet med de skriftliga omdömena. Rektor har uppmärksammat de stora skillnaderna mellan olika lärares sätt att beskriva elevens kunskapsutveckling och har inlett arbetet med att utforma nya rutiner för skriftliga omdömen. Skolinspektionen bedömer dock att vid tiden för tillsynen uppfyller inte verksamheten författningarnas krav gällande skriftliga omdömen och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristen.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning:**

Rektor ansvarar inte för att det bedrivs ett systematiskt och dokumenterat kvalitetsarbete som består av planering, uppföljning och utveckling av utbildningen i förhållande till nationella mål.

Motivering:

Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. I skollagen anges att ett sådant systematiskt kvalitetsarbete ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Även elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Av dokumentstudier, intervjuer och samtal framkommer att det på Hosjöskolan har genomförts ett antal utvecklingsprojekt för att utveckla verksamheten. Dessa har även dokumenterats och utvärderats. Det finns dock inte någon systematik i uppföljning och utvärdering av utbildningens primära syfte, som i skollagen beskrivs som att eleverna inhämtar och utvecklar kunskaper och värden. Det finns inga rutiner på skolan för vad, när och hur resultat och nationella mål, på en övergripande nivå, ska följas upp och utvärderas under medverkan av personal, elever och vårdnadshavare. Det finns inte heller några rutiner för hur kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristen.

Författning:

4 kap. 4-6 §§ skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektors ansvar

Bedömningsområde: Personalkompetens**Bedömning:**

All personal har inte utbildning i de ämnen de undervisar i.

Motivering:

I skollagen anges att huvudmannen för undervisningen ska använda lärare som har utbildning som är avsedd för den undervisning som läraren ska bedriva. I Hosjöskolan har man valt att organisera undervisningen i åldershomogena klasser som har varsin ansvarig klasslärare. Denna lärare undervisar i flertalet fall i alla ämnen, utom i slöjd, idrott, musik och moderna språk. Några klasslärare undervisar även i idrott och musik. Ett antal klasslärare på skolan som har en äldre lärarexamen har behörighet att undervisa i flertalet ämnen. Men lärare som gått senare lärarutbildningar har oftast inriktningar mot svenska/samhällsorienterande ämnen eller matematik/naturorienterande ämnen. Skolans klasslärarorganisation har fått som konsekvens att en del klasser får undervisning i vissa ämnen av sin klasslärare trots att denne inte har utbildning för sådan undervisning. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristen.

Författning:

2 kap. 13 § skollagen

Bakgrund

Beskrivning av Hosjöskolan

Utbildningen vid Hosjöskolan omfattar förskoleklass (47 elever) och grundskola med årskurserna 1-6 (294 elever). Vid skolan finns även fritidshem för elever upp till årskurs 3. För elever i årskurs 4-6 erbjuds öppen fritidsverksamhet i en närliggande fritidsgård. Skolans rektor tillträdde tjänsten i februari 2010. Rektorn har pedagogisk utbildning och många års erfarenhet av arbete i skolan. Rektorn går den statliga rektorsutbildningen. Undervisningen bedrivs i ändamålsenliga lokaler och eleverna har tillgång till tidsenliga läromedel. Skolan har ett bibliotek med skönlitteratur och facklitteratur. En av skolans lärare har en del av sin tjänst som skolbibliotekarie. Skolans personal är organiserad i arbetslag och undervisningen sker i åldershomogena klasser. I varje klass an-

2011-12-21

7 (7)

Dnr 43-2011:1667

svarar en lärare för undervisningen i flertalet ämnen. I årskurs 1-2 sker samverkan med fritidspersonal under skoldagen så att undervisningen kan ske i mindre grupper och med olika arbetssätt. I moderna språk erbjuder skolan spanska, tyska och franska. Spanskundervisningen sker på skolan, men tyska och franska på Hälsingårdsskolan.

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsrådet Kerstin Haster deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Håkan Eilard
Enhetschef

Ingrid Åsgård
Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).